РЫБЫ

Раскажыце, дзе вы бачылі рыб. Што вы пра іх ведаеце? Што хочаце даведацца?

Рыбы жывуць у акіянах і морах, рэках і азёрах, балотах і ручаях. Самая буйная рыба ў Беларусі — рачны сом. Ён дасягае ў даўжыню 5 метраў. Самая вялікая марская рыба — кітовая акула. Яе даўжыня большая за ваш клас — 18 метраў! А важыць яна, як 6 сланоў!

Разгледзьце малюнкі. **Назавіце** рыб, якія жывуць у Беларусі. Як адрозніць рыб ад іншых жыхароў вадаёмаў?

Рыбы — жывёлы, якія жывуць у вадзе, іх цела пакрыта луской. У целе рыб адрозніваюць галаву, тулава і хвост. Канечнасці гэтых жывёл — плаўнікі.

Абмяркуйце, чаму рыбы могуць жыць у вадзе. Што ім дапамагае ў гэтым?

Цела рыб мае абцякальную форму. Галава плаўна пераходзіць у тулава, а тулава — у хвост. Гэта дазваляе рыбе лёгка рассякаць ваду.

Правообладатель Академия образования

Цела рыб пакрыта луской і сліззю. Краі лускавінак налягаюць адзін на другі, як чарапіца на даху. Гэта аблягчае плаванне. Плаваюць рыбы з дапамогай плаўнікоў і хваста. Дыхаць раствораным у вадзе кіслародам ім дапамагаюць жабры, прыкрытыя жабравымі крышкамі.

? **Пакажыце** на с. 82—83 рыб розных груп па спосабе харчавання з апорай на табліцу.

Раслінnаедныя	Драпежныя	Усёедныя
Белы амур Таўсталобік	Акунь Сом Шчупак Лешч	Карась Плотка Красна- пёрка

Рыбы іграюць вялікую ролю ў прыродзе. Паядаючы водныя расліны, яны перашкаджаюць зарастанню вадаёмаў. Драпежныя і ўсёедныя рыбы палююць на водных насякомых, рачкоў, чарвякоў, іншых рыб. Многія рыбы самі служаць здабычай для жаб, птушак, звяроў.

Паназірайце за рыбкамі ў акварыуме (дома, у школе, зоамагазіне). Як яны плаваюць? Як варушаць плаўнікамі? Чым харчуюцца? Як хапа́юць корм?

Праверце сябе

1. Як вы адрозніце рыб ад іншых жывёл? Што новага вы даведаліся пра рыб?
2. Дакажыце, што рыбы добра прыстасаваны да жыцця ў вадзе.
3. Прывядзіце прыклады раслiннаедных, драпежных і ўсёедных рыб.

Пытанні юным знаўцам

*1. Чаму жывую рыбу цяжка ўтрымаць у руках?

*2. Навошта ў акварыум з рыбкамі запампоўваюць паветра? с. 16

С. 131—139. Як па лусцэ даведацца пра ўзрост рыбы?

Н. И. Сладков «Рыбы»; М. Е. Аспиз «Чемпионы по плаванию»; В. П. Дацкевич «Цветные плавнички».

Правообладатель Академия образования